

**Problema 38.** Siguin  $n$  un nombre enter i  $d$  un divisor propi de  $n$ . Demostreu que el subgrup  $\langle \rho^d \rangle$  de  $D_{2n}$  és un subgrup normal i que el grup quocient és isomorf a  $D_{2d}$ .

**Nota 1:** Un subgrup  $H \subseteq G$  és normal quan se satisfà que  $aHa^{-1} = H$ ,  $\forall a \in G$ .

**Nota 2:**  $D_{2n} = \langle \rho, \sigma : \rho^n = \sigma^2 = Id, \sigma\rho\sigma = \rho^{-1} \rangle$ .

**Solució.** Sabem que

$D_{2n} = \{Id, \rho, \rho^2, \dots, \rho^{n-1}, \sigma, \sigma\rho, \sigma\rho^2, \dots, \sigma\rho^{n-1}\}$  i  $\langle \rho^d \rangle = \{Id, \rho^d, \rho^{2d}, \dots, \rho^{(\frac{n}{d}-1)d}\}$ , que té  $n/d$  elements.

Volem veure que  $\langle \rho^d \rangle \triangleleft D_{2n}$ .

Considerem  $a \in D_{2n}$ . Si demostrem que  $a(\rho^d)a^{-1} = (\rho^d)^{k'}$ , serà evident que  $a(\rho^d)^k a^{-1} = (\rho^d)^{kk'}$ , ja que  $a(\rho^d)^k a^{-1} = a\rho^d \dots \rho^d a^{-1} = a\rho^d a^{-1} a\rho^d a^{-1} \dots a\rho^d a^{-1} = ((\rho^d)^{k'})^k = (\rho^d)^{kk'}$ , i per tant  $(\rho^d)^{kk'} \in \langle \rho^d \rangle$ .

$D_{2n}$  està format per dos tipus d'elements:  $\rho^k$  i  $\sigma\rho^k$ , per  $k = 1, \dots, n$ .

Suposem que l'element  $a$  és del tipus  $\rho^k$ ; llavors,

$$\rho^k \rho^d (\rho^k)^{-1} = \rho^k \rho^d \rho^{n-k} = \rho^d \in \langle \rho^d \rangle$$

Suposem que l'element  $a$  és del tipus  $\sigma\rho^k$ ; llavors,

$$\sigma\rho^k \rho^d (\sigma\rho^k)^{-1} = \sigma\rho^k \rho^d \rho^{-k} \sigma = \sigma\rho^d \sigma = \sigma^2 \rho^{-d} = \rho^{-d} = (\rho^d)^{\frac{n}{d}-1} \in \langle \rho^d \rangle$$

Per tant,  $\langle \rho^d \rangle$  és un subgrup normal de  $D_{2n}$ .

Ara veiem que el grup quocient és isomorf a  $D_{2d}$ .

Considerem

$$\begin{aligned} f : D_{2n} &\longrightarrow D_{2d} \\ \rho^k &\longmapsto \rho'^k \\ \sigma\rho^k &\longmapsto \sigma\rho'^k \end{aligned}$$

Hem de veure que  $f$  està ben definida:

$$\rho^k = \rho^{k'} \iff k - k' \equiv 0 \pmod{n}$$

$$f(\rho^k) = \rho'^k$$

$$f(\rho^{k'}) = \rho'^{k'}$$

$$k - k' \equiv 0 \pmod{n} \implies \rho'^k = \rho'^{k'} \text{ a } D_{2d}.$$

$$\sigma\rho^k = \sigma\rho^{k'} \implies \sigma\sigma\rho^k = \sigma\sigma\rho^{k'} \implies \rho^k = \rho^{k'} \implies \rho'^k = \rho'^{k'}.$$

$$f(\sigma\rho^k) = \sigma\rho'^k = f(\sigma\rho^{k'}) = \sigma\rho'^{k'}.$$

Ara hem de veure que  $f$  és un morfisme:

$$f(\rho^k \rho^{k'}) = f(\rho^{k+k'}) = \rho'^{k+k'} = f(\rho^k) f(\rho^{k'}).$$

$$f(\sigma \rho^k \sigma \rho^{k'}) = f(\sigma \rho^k \rho \sigma^{-k'} \sigma) = f(\sigma \rho^{k-k'} \sigma) = f(\sigma \sigma \rho^{k'-k}) = f(\rho^{k'-k}) = \rho'^{k'-k} = f(\sigma \rho^k) f(\sigma \rho^{k'}).$$

$$f(\sigma \rho \rho^{k'}) = f(\sigma \rho^{k+k'}) = \sigma' \rho'^{k+k'} = f(\sigma \rho^k) f(\rho^{k'}).$$

$$f(\rho^k \sigma \rho^{k'}) = f(\rho^k \rho \sigma^{-k'} \sigma) = f(\rho^{k-k'} \sigma) = \rho'^{k-k'} \sigma = f(\rho^k \sigma) f(\rho^{k'}).$$

$f$  és exhaustiu:  $D_{2d}$  té dos tipus d'elements:  $\rho'^k$ , que és imatge de  $\rho^k$ , i  $\sigma \rho^k$ , que és imatge de  $\sigma \rho^k$ . Per tant,  $Im f = D_{2d}$ .

$f(\rho^k) = \rho'^k = Id \implies k$  és un múltiple de  $d$ . Per tant, el  $Ker f = \rho^d, \rho^{2d}, \dots, \rho^n = Id = \langle \rho^d \rangle$ .

Per tant, el grup quotient és isomorf a  $D_{2d}$ .